

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin ósmoklasisty
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Forma arkusza:</i>	OPOP-100-2206
<i>Termin egzaminu:</i>	13 czerwca 2022 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	13 czerwca 2022 r.

Uwagi.

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.
Błąd rzeczowy dotyczący lektur obowiązkowych skutkuje przyznaniem 0 punktów.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022 ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) charakteryzuje i ocenia bohaterów. Lektura obowiązkowa: Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa: Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

¹ Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz.493, z późn. zm.).

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) charakteryzuje i ocenia bohaterów. Lektura obowiązkowa: Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

FP

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 6) odróżnia realizm od fantastyki. Lektura obowiązkowa: Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt

Goplana potrafiła przybrać postać Aliny.

Była nimfą obdarzoną ludzkimi cechami.

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 11) rozpoznaje w tekście literackim: [...] epitet [...] i określa (jego) funkcję. Lektura obowiązkowa: Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne określenie jednej funkcji epitetów.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt

Epitety podkreślają poruszenie Balladyny wynikające z obranej przez nią drogi życiowej.

Podkreślają emocje Balladyny związane z popełnioną zbrodnią.

Opisują wygląd Balladyny tuż po tym, jak popełniła zbrodnię.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Opisują wygląd bohaterki.

Zadanie 6. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 4) [...] wyodrębnia [...] wydarzenia. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 9) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie. Lektura obowiązkowa: Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> .

Zasady oceniania

6.1. (0–1)

1 pkt – poprawne wpisanie trzech liter.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

CBAD

6.2. (0–1)

1 pkt – podanie numeru zdjęcia i poprawne uzasadnienie wyboru.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Zdjęcie nr 3

Uzasadnienie wyboru: *W końcowej scenie dramatu Balladyna ginie rażona piorunem.*

Zadanie 7. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 11) interpretuje dzieła sztuki ([...] fotografia). Lektura obowiązkowa: Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> .
III. Tworzenie wypowiedzi. 4. Poznajowanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów przy tworzeniu [...] tekstów argumentacyjnych.

Zasady oceniania

2 pkt – wskazanie dwóch elementów graficznych i wyjaśnienie sensu każdego z nich w kontekście całego utworu.

1 pkt – wskazanie jednego elementu graficznego i wyjaśnienie jego sensu w kontekście całego utworu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Sztylet – może być symbolem walki o koronę oraz może oznaczać zabójstwa, których dopuściła się Balladyna.

Maliny – odegrały one ważną rolę w utworze, ponieważ konkurs, która z dziewczyn zbierze ich więcej, miał zdecydować o małżeństwie z Kirkorem.

Zadanie 8. (0–2)**8.1. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: [...] przecinka [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

8.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 10) rozpoznaje w tekście zdania [...] złożone (współrzędnie [...]) [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 9. (0–3)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisanego zgodnego z zasadami pisowni polskiej.	4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym; 7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.	2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] ogłoszenie.

Zasady oceniania

Treść i forma:

2 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto ogłasza? komu ogłasza? co ogłasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa?
1 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnione 4 elementy dotyczące formy: kto ogłasza? ORAZ/ALBO komu ogłasza? ORAZ/ALBO co ogłasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?
0 pkt	treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy: kto ogłasza? ORAZ/ALBO komu ogłasza? ORAZ/ALBO co ogłasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENU SIĘ

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż trzy błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie cztery lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 punkty

Informuję, że 25.04.2022 r. o godzinie 15.00 w siedzibie Teatru Amatorskiego przy ulicy Stanisława Wyspiańskiego 10 w Warszawie rozpocznie się przesłuchanie kandydatek zainteresowanych odegraniem roli Balladyny. Zachęcamy do wzięcia udziału w przesłuchaniu, ponieważ umiejętności aktorskie kandydatek będzie oceniał wybitny polski reżyser, a zwyciężczyni będzie miała szansę wystąpić na festiwalu teatrów amatorskich razem z wybitnymi aktorami.

Zapraszamy wszystkie osoby, które pragną spróbować swoich sił na deskach teatru.

*Franciszek Kowalski
Dyrektor Teatru Amatorskiego*

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi.	2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 3) wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym [...] streszcza [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat napisano w tekście; zachowanie właściwego poziomu uogólnienia.

1 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat napisano w tekście; zaburzony poziom uogólnienia.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Tematem tekstu Małgorzaty Smoczyńskiej jest *stosunek człowieka do zmian, które następują w życiu*. Autorka koncentruje się na *omówieniu trzech różnych postaw ludzkich w tym względzie i przekonuje, że pozytywny stosunek do zmian jest warunkiem dobrego funkcjonowania człowieka w świecie*.

Na koniec stwierdza, że *warto być otwartym na zmiany, ponieważ wtedy łatwiej się człowiekowi żyje*.

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PP

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PP

Zadanie 14. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) charakteryzuje i ocenia bohaterów. Lektury obowiązkowe.
III. Tworzenie wypowiedzi. 4. Poznajowanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów przy tworzeniu [...] tekstów argumentacyjnych.

Zasady oceniania

2 pkt – podanie tytułu i bohatera lektury oraz poprawne uzasadnienie wyboru zilustrowane sytuacją z lektury.

1 pkt – podanie tytułu i bohatera lektury oraz poprawne uzasadnienie wyboru bez przywołania sytuacji z lektury.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Uwagi.

W przypadku, gdy uczeń wskaże poprawnie tytuł lektury, nie wskaże bohatera, ale uzasadnienie pozwala zidentyfikować bohatera, uczeń otrzymuje maksymalnie 1 punkt.

W przypadku, gdy uczeń wskaże poprawnie tytuł lektury i bohatera, ale błędnie uzasadni swój wybór, otrzymuje 0 punktów.

W przypadku, gdy uczeń wskaże tylko bohatera i tytuł lektury, ale nie uzasadni wyboru, otrzymuje 0 punktów.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Tytuł lektury: *Opowieść wigilijna*

Bohater lektury: *Ebenezer Scrooge*

Uzasadnienie wyboru: *Pewnej nocy bohatera odwiedziły duchy, które pokazały mu wydarzenia z jego przeszłości, życie teraźniejsze i to, co czeka go w przyszłości. Pod wpływem tych obrazów bohater postanowił stać się lepszym człowiekiem. Zaczął pomagać innym, zajął się Timem, synkiem swojego pracownika.*

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 1. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 1) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy ([...] przysłówki [...]) [...]; 3) poprawnie stopniuje [...] przysłówki [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

BD

Zadanie 16. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 1. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	2. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 7) rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny [...], rozpoznaje rodzinę wyrazów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 17. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisania zgodnego z zasadami pisowni polskiej.	4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne trzy przyporządkowania.

1 pkt – poprawne dwa przyporządkowania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1 – A

2 – B

3 – A

ZASADY OCENIANIA WYPRACOWANIA

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator ocenia ją na 0 punktów. Nie sprawdza i nie zaznacza żadnych błędów w pracy.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź otrzymuje 0 punktów.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, uczeń otrzymuje 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), uczeń otrzymuje 0 punktów w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *realizacja tematu wypowiedzi, elementy twórcze / elementy retoryczne oraz kompetencje literackie i kulturowe*.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, jest unieważniany.
7. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Uwaga: Liczone są wszystkie wyrazy: samodzielne i niesamodzielne.

Zadanie 18. (0–20)

Wybierz **jeden** z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **rozprawkę** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **200 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.

WYPRACOWANIE O CHARAKTERZE ARGUMENTACYJNYM

Temat 1.

Napisz **rozprawkę**, w której rozważysz, czego współcześni młodzi ludzie mogą się nauczyć od bohaterów literackich. W argumentacji odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

Uwagi.

- Argumentowanie nie polega na streszczaniu utworów.
- Argumentacja musi być zgodna z poleceniem, wybraną lekturą obowiązkową oraz innym utworem literackim (może to być inna lektura obowiązkowa).

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...]. 3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 15) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; 18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...]; 20) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...]. Zna lektury obowiązkowe.
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń: 2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich; 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...]. 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym; 7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych. 3. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu. 4. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę; 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...]; 3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych); 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki [...]; 5) odróżnia przykład od argumentu; 6) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego;

	7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie. 2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] rozprawka [...].
--	--

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. • Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	• Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy retoryczne

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- argumentacja w pracy jest wnikliwa
- argumenty są poparte właściwymi przykładami
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

5 pkt	• Poglobiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	• Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości.

	- Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. - Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	- Podjęta próba argumentowania. - Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	- Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). - Poprawność rzeczowa.
1 pkt	- Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). - Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli

- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	- Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. - Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

2 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
1 pkt	4–6 błędów ortograficznych.
0 pkt	7 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 pkt	Nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	8 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

WYPRACOWANIE O CHARAKTERZE TWÓRCZYM

Temat 2.

Wyobraź sobie, że odwiedził Cię bohater lektury obowiązkowej. Napisz opowiadanie o Waszej wspólnej przygodzie, która nauczyła Cię czegoś nowego. Wypracowanie powinno dowodzić, że znasz wybraną lekturę obowiązkową.

Uwagi:

- W opowiadaniu uwzględnione są następujące elementy: wspólna przygoda z bohaterem lektury obowiązkowej, informacja o tym, czego się nauczył/-eś.
- Opowiadanie ma charakter twórczy, nie może być streszczeniem wybranej lektury uczeń dzięki tej przygodzie.

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...]. 3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 15) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; 18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...]; 20) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...]. Zna lektury obowiązkowe.
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń: 2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich; 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...]. 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym; 7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].

III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych. 3. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.	1. Elementy retoryki. Uczeń: 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...]; 3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych); 2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] opowiadanie [...].
--	---

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	- Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. - Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. - Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	- Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. - Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB - W pracy występują fragmenty niedotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	- Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO - Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy twórcze

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona
- wydarzenia są logicznie ułożone
- fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta
- lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

5 pkt	• Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. • Twórcze wykorzystanie treści lektury.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	• Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	• Narracja częściowo funkcjonalna. • Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. • Prosta fabuła.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	- Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). - Poprawność rzeczowa.
1 pkt	- Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). - Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	• Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. • Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt

Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt
--	-------	-------	-------	-------	-------

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

2 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
1 pkt	4–6 błędów ortograficznych.
0 pkt	7 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 pkt	Nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	8 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

- błędy w zapisie wyrazów z *u – ó, ż – rz, h – ch*
- łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania

Do błędów graficznych w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:

- **dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów**
 - **mylenie liter**
 - o podobnym kształcie (*a – o, l – ł – t, n – r, m – n, u – w, e – ę, a – ą, i – j, u – y*)
 - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
 - rzadziej używanych (*h – H, f – F, L – F*)
 - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ę – em – en, ą – om – on, ś – ź, ć – dź*)
 - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b, d – b*) lub poziomej (*m – w, n – u, b – p, d – g, p – g*)
 - **ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym**
 - oznaczania miękkości nad literami
 - kropek (*dż, ż, i, j*)
 - „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
 - **błędy dotyczące podziału wyrazu**
 - **utratę dźwięczności** (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)
- błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. *startóje* bo *startow***